

Eas Latweeschi draugs.

1843. 11. März.

10ta lappa.

Jaunass finnas.

Is Rihges. Schè raggad zitti kantora-kungi irr fluddinajuschi, ka leelu aude-
kla-fabrikki nezik taht no scheenes gribboht uscaischt, kur wijs tik ar maschih,
neem buhschoht ja-strahda. Bet winaem pee ta wastrak kà 200,000 rubli fudr. n. wai-
jagoht; tapehz luhds, lai arri zitti zilweki, weenlihds no kahdas fahrtas buhdami, ar
winaem fabeedrojabs, arri pa 100 rubl. f. us to dohdami.

Is Sprantschu semmes. Sawoienes walstî, ne taht no Albert-pilsfehtas,
atrhohdahs leels leels kalns, kam us weenas pusses labbâ augstumâ bija klahjums, kur
nams lihds ar dahrsu un plawu stahweja wirsu. Bet jaur to warrenu leetus-
lihfschanu, kas scho gabdu tannî mallâ gaddijabs, schim klahjumam grunte tà
neganti tikke isfalloca, ka wijs namis, kur 7 zilweki dshwoja eelschâ, lihdsar dahrsu
un plawu ahtrumâ lihds 50 affis stahwous noslihdeja leijâ. Slawehts Deewos, ka ne-
laime ne kahda irr notikkuse! zilweki wiissi spirgti un wesseli. Tik namis pats pahri
weetinâs eetreezees.

Kà spohschi spihd mans Jesulinisch.

Mehs gan daudfreis bijam eefsch leelahm bailehm un behdahm, — ta stahstija
wezs kohlmeisteris eefsch Schlesieru semmes, — kad tannî karrâ, kas septimus gad-
bus pastahweja, tur kalnâ Ehstreikeri un schè leijâ Pruhfschi gattawi us kaufchanu weens
us ohtru gluhejja. Mums wairs ne bija ni sirdsina ni gohtinas, ni peena ni maises;
gan iknakts dsirdejam ar leeleem gabbaleem schaunoht, un ar katru jaunu rihtu jaunas
behdas un jaunas waimanas pahri mums nahze.

Weenreis atkal jauru nakti bijam dsirdejuschi schaunoht; ne weens wairs nedrihk-
steja gullebt eet, jo iknakts bij jawakte, woi ugguns jau ne-effoht wallâ tizzis jumta-
gallâ. Nu pat es biju swannijis rihtâ agri, un wehl no tohrna flattijohs wissapfahrt,
woi gan atkal bresmiga deena buhschoht, un faru zeppuri no galwas sehmis us deb-
besim flattidamees Deewam pateizu, jo wiissur likkahs meers un flussums buht. Bet
wehl es to nebiju atkal galvâ lizzis, jau wezs melns ussars lehfschus ofskrehje, un no
sirga nokahpis faru behru pefehje pee manneem lohgu-siehgeem. Kà man ap sîrds
bijá, to gan warr lehti sapraast. Es tezzinus pa tohrna-treppehm semme; bet wînsch

man ne tik wallas nedewe, »labriht« fazzicht, bet bahrgi mannim fauze: Dohdeet man basnizas atslehgas, skohlmeister! Es paahrbihjohs, jo lai gan tahs basnizas mantas un tas apselthits bikkeleris ar to Deewa-maises lahditi jau bij glahbti, comehr wehl labbi dahrgs altara-dekkis ar selta-tressfem bija eeksch basnizas. Es winnu luhdsin luhdsu, lai astahjahs; bet tas wezzajs karra-wihrs likkahs nedsirdohts. Winsch statti, jahs gluschi sawadi tad us manni, tad us sawu sohbinu, ka es, lai nelaime, nenotiku, preekschâ gahju, basnizas, durwîs, atwehrt. Manna seewa, kas ais mahjas, durwim bij klausinajusti, lai gan preeksch breezmahm ar weenu baillgaka, bet eeksch breezmahm or weenu drohfschaka ne ka es, bihdamees mannis deht patti mums nahze pakkal. Uffars basnizâ ahtri speedehs preekschâ, un neapfattidamees gehrbkambaram un alaram garam gahje, un nu wezzijts zik spehdams muddigi fwingsch! fwingsch! fwingsch! pa kohra-treppem augscham. Sché winsch qtpuhsdamees apsehdehs us benka, mannim bahrgi faukdams: Skohlmeister, oedarrat ehrgeles un dohdeet man dseesmu-grahmatu! — Es tuhlin darriju, ko winsch pawehleja; manai seewai bij ehrgeles ja-minn, usfars bij dseesmu-grahmatu usfchlihris un jau dauds lehnaki fazzija: Kä spohschi spihd mans Jesulinsch! Spehlejet to, mihijs skohlmeister; bet it finalki un glihti, gan paschi sinnafeet!

Es spehleju ar firdspreeky, un nu usfars sahze dseedah ar sawu rupju balsi; manna seewa ais ehrgelehm un es ta pat darrism. Man firds paliske tik drohfscha, ka daudsreis apfattijohs pehz ta usfara. Tas it no firds dseedaja, rohkas kohpâ lizzis, ossarahn pahe firmu uhsu us grahmatu krihtoht. Nu ta dseesma bij beigta; es pee winna peegahju; winsch man rohku dewe fazzidams: Paldees, skohlmeister! Kur irr ta basnizas, lahde?

Es nu wairs launu nedohmaju no winna. Uffars nabbagu-lahde eemette weenu ohrti. »Bet mehs abbi, mehs dallisim to paleeku, skohlmeister!« winsch tad fazzija, wehl diwi ohrtis no makka iswilfdams; »nemmeet to par sawu paklausijumu!« Es negribbeju; bet winsch ar warru speede, lai nemmoht. »Nemmeet, nemmeet,« fazzija winsch; »ta now offins-nauda!« — Nu winsch isgahje no Deewanamma, un mehs winnu pawaddijom. Mannai seewai tik pat ka man firds bija brihnum' kustinata; bet es newarreju attautees, sawu ehrmigu weesi waizaha, ka tad winnam effoht prahtha nahjis, sché sawus rihta-pahtarus turreht.

To es jums gan gribbu fazzicht, mihi kautini, atbildeja winsch, muhs abbus pee rohkas nemdams. Wakkar wakkorâ wakts bij jaturr eenaidneeku preekschâ cohda weeta, no furrenes warreja nosfattihit wissu, ko eenaidneeki darrisa. Ikkats no mums sinnaja, ka ta peerahdita weeta bija lohti bailliga. — Muhsu rotmeisteris waizaja, woï kas gribboht labpracht eet, tai weeta wakteht; ne weens negribbeja. Tad es jahju preekschâ, un monni trihs dehli jau newarreja sawu wezzu tehwu weenu paschu atstaht. — Jums newaijag wis sinnah, skohlmeister, ka mehs to darrism; — ar wahrdi fakkoh, mehs wilkamees zaur, un wissu nakti us pakalna kruhmos paslehpti waktejam. Pa labbat un freisai pussel ta ka sibbinaja, kad schahwe; brihscheem sché, brihscheem tur redsejam eenaidneeku pulku. Ne fewis deht, — jo zik ilgi es wehl jahschu? — bet tik ween sawu dehlu pehz es cumtchâ nakti nopushtohs: Kungs, glahbi muhs! — Zik ka es

wissu biju noskattijis, jau masa gaismina reete un rihtaswaigisne man spihdeja azzis.
»Kà jauki spihd mans Jesulinsch!« tå man us reis prahrtå schahwehs no behrna gad-
deem; ko es no ta laika darrisjis, un — wiss gan ne bij allaschin va reisi darrishts, kà
finagga nasta mannu firdi speedin nospeede; es apdohmaju, zik ilgi nebiju basnizâ bijis,
un sivehti apnehmohs preefsch Deewa, ja es schoreis warretu glahbtees, atkal weenreis
Deewam gohdu doht basnizâ no firds winnu peeluhdsoht. To nu esmu darrisjis, un
juhs gan warrat dohmaht, kà man pee firds gahje, kad dseebajam:

Al Deews, mans Deews, es teizu tew

No wissas firds, ka tu pats few

Par sargu effi dewees,

Ar scheem wahrdeem wiensch sirgam muggurâ kahpis aissahje prohjam.

Un man eelsch tumschas nafninas

Pee dwehfles mees, un manlinas

Paglahbis pats no fewis!

— ame —

Deew's gahda pahr bahrineem.

Skohlmeisteram kahdas waisjadsibas deht bija jaet us zittu tahlu weetu. Un kad
nu pirmâ deenâ ne warreja turp noktuh, tad us zetta nahts-kohrteli uehme. Bet gaddi-
jahs nabbagam gulleht us seena behnina, kur no rihta zeldamees, pa luhku nokritte
semme un kafku lause. Winnam valikke seewa un diwi nepeeaguschi dehli pakkat.
Scheem wiensch ne kahdas mantas ne atstahje un ta deht nabbadini driths kritte tahdâ
truhkumâ, ka ne sinnaja, kur dehtees. Atraiknes tehros bija zittkahre par mahzitaju
bijis, bet nu weis un nesphezzigs buhdams, bij sawu ammatu atstahjis. Tas nu gan
tohs atstahsus mißligi peenehme, — bet pats tußchs no laizigas mantas buhdams, ne
spehje scheem ne ko dauds valihdscht. — Kahda deenâ atraikne ar sawu leelako dehlu
no 13 gaddeem aissahje pilsehrtâ, tur preefsch ta kahdu deenestu mekleht; — bet ne
tikke ne kas un nabbadini nahze atpakkat tahdi paschi, kà aissahjuschi. Peekussuschi
un nobehdajuschees winni apfehdahs kahda kohka pa-ehni zell'mallâ un tur zellös mettu-
schees sannâ balsi un assarahn birstoht peeluhdse to Tehwu, kam irr spehks, katra
luhgshani paklausht un katram doht, kas tam waijaga.

Pahri stundas tik ko bts' pagahjuschas, kad schee behdulischî mahjâ pahrnahze, tad
atbrauze kahds baggats kohpmannis no pilsehrtas, mekledams te zeemâ malku pirk.
Schis dabbuja redseht atraiknes wezzako dehlu un tas winnam gauschi valikke. Ta deht
wiensch to waizaja: arri tam ne patihkoht pee winna nahkt, dsihwoht pilsehrtâ un tur
kohpmanna buhschanu un sinnas mahzitees? Sinnams, ka mahte un dehls schahdu
sinnu pateizigi sannehme. — Wehl ne bija ta deena pa gallam, kad kahds baggats faim-
neeks no kaiminu walstes zeemâ atnahze, sawus draugus apmekleht. Schis tik ko dab-
buza atraikni un winnas jaunako, 11 gaddus wezzu dehlu pasht, tuhlin mahti waizaja:
woi tai ne patihkoht sawu dehlu winnam doht? Winnam pascham ne effoht ne weena
behrna un tadeht wiensch buhschoht scho par sawu paschu dehlu peenemi. Kas nu bija
preezigaks pahr to atraikni? Winnas leelakas ruhypes nu ar reisi bija pa gallam, kad
winas behrni labbu zilweku rohfâs tikke; un winna nu jo wairak atsinne par pateesibu
tohs Deewa wahrdus: »Es tevi ne atstahfch, nedf tevi pamettifch.« (Ebr. 13, 5.)

A. L.

Kappa dreb buli.

1. Wai kaps! kad par tew dohmaht sahku,
Tad schauschalas pahr kauleem freen;
Ne mas schahs breefmas aisdift mahlu,
Woi wimmas nakti nahk jeb deen'.
Ir preekös firds man fazzicht warr:
„Tew weenreis kappa ja-eet art!“

2. „Tu arr' eelsch kappa weenreis steigsees!“
Ak dohmas, kas man prahru lausch!
„Warr buht, ka riht' jam dsihwib' heigsees!“
Ak wahrdi, kas man firdi grausch!
„Taws sahrikis drifs garr wirwehm brauls,
Un daschs, warr buht, tew pakkal fauls:

3. Tè nu irr wissi tawi preeki,
Ko tu tik gauschi zeeniji;
Tee wissi sudduschi ka neeli,
Ka pats ne mas to manniji;
Mu gulli rohlas salizzis,
Jit bahls no waiga palizzis.

4. Tè nu irr tawi stalti srgi,
Kas taggad libka-wahgös freen;
Pa gallam wissi tawi tirgi
Kur libgsmis biji daschu deen';
Ak, tumschä kappa jagult tew!
Ne ko tu warri nemt pee few!

5. Kur nu irr tawi selta trauki,
Kas preeku tewim gahdaja? —
Kur nu irr tawi leeli lauk,
Ko zitti preelsch tew strahdaja?
Nu kapfehtä, tur irr taws lauks,
Un schaurais sahrikis preeka-trauks.

6. Ko palihds gohds un leela manta?
Preeksch nahwes wissi tak weenreis suhd;
Kaut tanu libki gehrbs eelsch fanta,
Tak semmè jaleek! — un tur truhd;
Ak, zilwels, dohma nakt' un deen',
Ko tew arr' semmè ja-eelen!“ M....n.

(Pee Itas un 10tas lappas peederr pawaddons no wessela bohgena, kur atrohdahs I. Tee ihstni pateesi stahsti pahr Jerusalemes isphostischamu. (Weidsama datta.) II. Tizzigas dohmas pahr Matt. ew. 8, 23—27. III. Dsihwoschanas gudriba. Trescha dahwana. IV. Dseesma: Pakauschanahs us Deewu; un V. Diwas jaumas jautaschanas.)

Sinna, jik naudas 9 März-mehn. deenà 1843 eelsch Nihges mafsa ja par daschahm prezzehm.

Par	Mafsa ja:	Sudr.		Par	Mafsa ja:	Sudr.	
		naudâ.	Rb. K.			naudâ.	Rb. K.
1	puhru rudsu, 116 mahrzinus fmaggū	1	30	1	pohdu (20 mahrzineem) wasku	7	—
—	meeschu, 100 mahrzin. fmaggū	1	—	—	tabafa	—	65
—	kweeschu, 128 mahrzin. fmaggū	2	40	—	swesta	—	2 50
—	ausu	—	75	—	dselles	—	75
—	firau	—	1 50	—	linnu, frohna	—	1 80
—	rupju rudsu-miltu	—	1 25	—	braffa	—	1 60
—	bihdeletu rudsu-miltu	—	1 80	—	kannepu	—	1 —
—	bihdeletu kweeschu-miltu	—	2 50	—	scleihiu appinu	—	2 —
—	meeschu-putrainu	—	1 50	—	neschlihtu jeb prezzes appinu	1 20	—
—	eefala	—	1 10	—	muzzu silku, eglu muzzu	—	7 —
—	linnu-sehklas	—	2 50	—	lasdu muzzu	—	7 25
—	kannepu-sehklas	—	1 50	—	smalkas sahls	—	4 —
1	wesumu seena, 30 pohdus fmaggū	3	—	—	rupjas baltas sahls	—	4 10
barrotu wehrschu gasku, pa pohdu	—	1 20	—	—	wahti brandwthna, pußdegga	—	7 —
				—	dirwdegga	—	9 —

Brihw driskeht. No Widsemmes General-gubbernements ysses; Dr. C. E. Napiersky.

Latweeschu drauga

p a w a d d o n i n g s

pee № 9 un 10.

4 un 11 März 1843.

Tee ihsteni pateesi stahstel pahr Jerusalemes ispvohstischana.

(Beidsama dalka.)

Eschetrpadsmit deenas pehz tam, kad Jerusaleme bija aplehgereta, pirmajs muhtis sagahsches un ta jauna pilsehtas dalka (Bezeta) tikke Reemereem rohkas. Un kad peektä deenä pehz tam arri tam ohtram muhrim gabbals bij' isplehsts un Reemerä pa to eekschä eelaususchees, tad Titus saveem laudim pawehleja, ka ne buhs ne weenu zilweku nokaut un ne weenu nammu nodefsinah; jo wînsch lehnâ prahâ wehl gribbeja tohs Juhdus peelabbinah, ka tee pretti ne turretohs un ta tik labb' to pilsehtu, ka arri to basnizu glahbtu. Bet, kas to dewe? Lehnprahntiba sché ne ko ne palihdsjea; jo kad tik kahds zilweks minneja, ka waljagoht Reemereem padohtees, tad tahdu tee zitti us weetas nokahwe. Winni taggad ta bresmigi Reemereem uskritte tannis schaurâs eelâs, ka scheem ne ween leela fahde zaur to notikke, bet bij' schigli ja-behg at-pakka aïs abbejeem muhreem. Pahr scho laimigu darbu un uswarreschanu Zeloti tik lohti preezajahs, ka wînni no ceefas sahze tizzeht, ka Reemerä scho pilsehtu ne kad ne uswarreschoht. Bet jau zettortä deenä pehz tam Titus aktal ar warri eelausahs pa to plihsumu eekschä un likke pusti no ta muhra noplehst.

Titus wehl ar ween' zerreja, ka tee Juhdi buh schoht to Zelotu warras-darbus jau atehduschees un labba prahâ wînnam padohschorees; tadeht wînsch Josefu wehl reis suhtja ar wînneem farunnaatees. Schis gahje un tik taht no pilsehtas nostahjahs, ka schahweens wînnu ne warreja sneegt un tad tehwu wallodâ runnadams tohs flubbinaja, lai jel sawu tautu, sawu tehwu-semmi un sawu basnizu taupitu un ne ta, trakkaki ne ka paschi pagani, wîssam sawam labbumam par pohstu, pretti turretohs; jo Reemerä ne gribboht to Deewa nammu aiskahrt; tas, ka jau lihds schim, ar ween' wînneem pscheem par ihpaschumu peederreschoht jo prohjam. Winni paschi us tahdu wîhs tishchä prahâ gribboht to vohstiht. Bet kad tee comehr wîssus wînnu mihligus wahrdus apsmehje un wehl ar bultahm pretti schahwe, tad Josefus ihstenä preestera garra jo stipri wehl us wînneem ta runnaja: »Ak juhs noschelosami zilweki, kas juhs aismirstat sawu derribas-beedri un ar eerohtscheem rohkâ gribbat tohs Reemerus uswarreht! Kurre eenaidneeku jeb kad ta effam uswarrejusch? Kad gan Deews tas radditojs muhs ne glahbe, kad kas mums launu darrja? Woi wehl ne gribbat atgreestees un apskattih, no ka effat atkâpuschees un kahdu derribas-beedri apkaitinajuschi? Deews pats bija tas, kas vrecksch muhsu tehweem karroja, kad tee bes sawahm rohkahm un bes eerohtscheem sawâs behdâs wînnam padewahs un wînnam atwehleja isdarriht to, kas bija darrams. Zaure kurre rohku kritte Saneribs, kas wîssu Asiu bija uswarrejits? Woi ne ta Kunga engelis weenä nakti apkahwe wîssu wînnu leelu vulku? No Bahbeles wehrgoschanas muhsu tauta pirmahk ne tikke wakkâ, kamehr Zîhrus us

Deewa pawehleschanu to brshwibū dewe. Bet Gedekas, kas tam ne klausija, ko prae-
weets Jeremias fluddinaja un prett to Bahbeles kēhnīku karroja, tas tikke usmarrehts
un fakemts. Un ko tad man wehl peeminneht pagahjuschus laikus? Updohmajeet tik
to, kas taggad tohs Reemerus prett mums irr fazeblis? Woi ne muhsu paschas tau-
tas besdeewiba? — Tā Jōsefus wehl dauds runnaja, karstas affaras raudadams,
bet kas tad winnu klausija! Tē bija tā, itt kā Deews pats winnus buhtu apstulbosjis,
schohs pateesigus wahrdus ne klausijt; tee mehdidami ween winnam atbildeja.

Us masu laiku nu bija meers pa ahra püssi; bet pilsfehtā paschā nu zits jo breef-
migs eenaidneeks zehlehs kahjās, prohti: bāds. Gan drihs trihs milliones žilweku
tur hīja sagahjuschi eekschā, leeldeenu turreht; tee wissi gribbeja vahrikt un eenaidneeks
ne kahwe no ahr'pusses ne ko eewest. Tā nu eedishwotaji bahli un nodehdejuschi kā
ehnas staigaja apkahrt. Daschs baggarajs wissu sawu baggatibu dahuja par seeku
kweeschu; zits turrigs wihrs atkal wissu sawu mantu sohlija par seeku meeschu, —
ak breefmas! Un ja kahdam laimejahs lobbibū dabbuht, tad ishalzis norihje tohs grau-
dus tāpat jehlus, bihdamees, ka zits ne atnemmoht. Tur wairs ne rads raddu, nedfs
draugs draugu schehloja. Seewa wiħreem un wihrs feewāi rahwe māises kummosinu
no muttes ahrā; tehws ne ko ne reħkinaja pahr deħlu, kas badda niħke, mahte atrahwe
sawam raudadamam siħdamam behrninam sawu maħtes kruhti. Ko bāds taupijsa, to
karr-a-wiħri nobendeja, doħmadami sevi tad no badda glahbt, kad masak' lauschu pa-
lisksoht. Tee lausahs baggatu wiħru nammōs eekschā un tur laupijsa, ko ween no
pahritikkas atradħam; un ja kas pretti turrejabs, woi kur ne bija ko parahdiht no ehda-
mahm leetahm, tur tik labbi to namma-teħwu, kā arri to namma-maħti us weetas no-
duħre un firmam wezz-teħwam, kā arri wahjam behrninam galwu pahrschkeħle, tad wehl
tohs liħkus iswandijsa un ja eekschās atradde kahdu wehl ne farruhdejuschi eħdamaju,
tad to kahwe ahrā un kahrigi apriħje. Bet weħl taħs behdas un breefmas ne bija
pilnā mehrā! Wehl teem Juhdeem bija kahdas pasleppenas weetas, pa kurrakhm war-
reja iseet un eenaidneekem usbrukt, no ka tad daschu laupijsumu liħds eewedde. Weenu
reis winni tik breefmiġi un sawu paschu dħiħwibū ne behdadami Reemereem usbrukke,
ka teem wissus apliegħgħer eschanas riħkus non ħeħme, winn k-sanses aisdedsinaja un itt
breefmiġi un offinaini iskahwahs. Titus, bihdamees, ka us preekschu atkal taħda patte
libbele ne usbruktu, likke itten tuħwu pee paschas pilsfeħtas leelu muħri usżelt, tā, ka
nu eedishwotajem wairs weetas ne biji, kur warreja iseet. Taggad winnu noħte-pees-
auge pilnā mehrā! Sirmi wezzaji un behrni mirdami nokritte us eelahm un nammōs;
wissa pilsfeħta peekrahwahs ar mireħscheem un palikke pat faulu-kambari. Niknas
seħrgas nokahwe paschus seedoħsus jaunekkus. Un nu tee Juhdi fawiem eenaidnees-
keem par preeku, saħże tohs mirruschus pahr muħri mest pahri un or teem tohs grāħ-
jus vildiħi. Kahds is Jerusalemes pee Reemereem pahrbeħħsis Juhdu wihrs Titum
stahstija, ka no ta laika, kamehr pilsfeħta tikkuse apliegħgħera, liħds tam pa weeneem pa-
scheem wahrteem effoħt isnesti waħraf, kā 115,000 liħki. Un tomehr wehl ne weens
ne driħksteja to minneħi, ka waijagoħt Reemereem padohtees; tee nesħeħligi pahrval-
dineeli dauds goħda-wiħrus likke nomaitaħt un winnu meesahm kappu leedse, kad tee
biji eedroħschinajuschees pahr to runnajt; to darrija jitteem par beedinaschanu. Tāpat

ir teem notiske, kas gribbeja pee Reemereem isbehgt. Un kas babbuja isbehgt, tam pee eenaidneekeem wehl sliftaki klahjahs; jo eenaidneeki schritte, ka tee behgutti effoht seltu eerihjuschi, ar ko zeetumā sawu dīshwī atweeglinahit um tadeht tee, to seltu mekle-damī, wianu meefas usschlehrde. Tahdā wihsē nu tee aplehgereti wairs ne sinnaja, kā glahbrees. Pehz masa kummosina mässes kā swehri zits zittu plehse un brahlis sawu brahli nozirte ar sohbenu. Kahdu baggatu gaspaschu, kam wahrdts bīja Maria, Eleazarā meita, plehfigi karra-wihri tā bīj ispohtijuschi, ka tai ne mässes kummosinsch wairs ne bīj pee rohkas. Ta patte tā bīj nomehrdetu un famissuse, ka winnas mahres, firds palikke neschehliga un wianka fataisija sawu paschu sūhdamu behrnīsu par barribu, ar ko sawu baddu remdeht, fewim eerunnadama, ka tas behrnīsch tik pat jau buhschoht nonihkt baddā. Tik ko pufi bīja apehduse, tē jau arri karra-wihri eestrehje winnas nammā eetschā; scheem nu wianka sawā famissuschā prahā sneedse to ohtru pufi; bet schee, kā no pehrkona aishemtī, mehmi stahweja, kamehr, kā no meega atmohduschees, atkal dewahs prohjam, pahr wissahm meesahm driebbedami. Raug', tah-dahm breesmahm nu Deewos schohs apstulbuschus laudis bīja nodeoris! Kad Titus scheh-liga firds to dīrdeja, tad wisch nodeewajahs, ka Juhdu paschu zeetfirdiba ween pee ta effoht wainiga; un tadeht wisch apnehmāhs, zit sprehdams un kā ween warredams, pahr to gahdaht, ka tāhs ne-issakkamas behdas jo drīhs beigtohs.

Juhli mehnest kahdā nakti Titus steppen' uskritte Antonius pillet un to usnehme. Wisch gan zerreja reise arri to basnīzu eenemt un tadeht 12 stundas no weetas zeeti kahwahs, bet comehr tikke atspeests atpakkat. Kad nu zaur to wisseem uppureem bīja gals, tad Titus zaur Josefu un zittem pee wianka atbehguscheem Juhdeem wehl raud-sija tohs Juhdus labbinahit, gribbedams to frehtu weetu glahbt, kas teem jau tā drīhs wairs ne ko ne derreja; bet tee Zeloti wianus comehr apmehdija un issmehje par bai-ligeem salkeem, kas, ne eedrohfschinadamees ar scheem kautees, gribboht kaut kā peelunzinatees. August mehnest Reemerī to basnīzas pagalmu usnehme zaur to, ka muhri usplehse; bet Juhdi tē tik stipri pretti turrejahs, ka Reemereem wehl weenu karra-sihni jeb karrogū nonehme. Pa tam Titus pawehleja, teem augstumeem ugguni peelaist, ka tad drīhs un pa wissam nodegge. Un nu Reemerī fataisijahs ar sturmī krist us to eeksheju pagalmu un us basnīzu paschu. Bet wehl Titus ar saweem draugeem paprecksch kohpā spreedahs, woi to frehtu weetu taupiht, woi né? — Daschi fazzija, ka wajagoht darricht pehz karra-litkumeem; jo tee Juhdi jau ne kad meerā ne dohschorees, kamehr wehl tē warreschoht sanahkt. Bet Titus scho leetu isschlihre tā: kad arri tee Juhdi paschā basnīzā fastahcohs un is tāhs wianam pretti kautohs, tad to-mehr wisch ne gribboht dīshwu raddijumu deht pee nedīshwāhm leetahm atreebtees un tāhdū skunstigu darbu isnihzinahit. Tahdu ehku pohtihc, buhtu preeksh vascheem Reemereem leela klahde; bet kad tā paliku, tad ta buhtu wianu waldischanai par gohdu un par gresnumu.

Tad nu arri tas azzu-mirklis bīja klah, kad Deewos pats, Reemerī karra-leelkunga praham pretti, sawu frehtumu teem warras-darritajem no rohkahm israhwe. Titus nospreede tikkai nahkoschā deenā ar leelu sturmī atkal eet wirsu un ta deht taggad wil-kahs atpakkat us Antonius pilli. — Bet tik ko schee atkahpahs, tē Juhdi sprauschahs

pakat; tak teek dsichti atpakkat un nu wiineem lihds arri Reemeris speeschahs basnizas eelschejä pagalmä. Weens saldahes, kam ne kas to pawehlejis, bet tihri kä no pascha firds us to dsichts, pakampi deggofchu malkas pagali un to eefweesch pa teem selta-wahrteem, zaur kurreem no seemela vusses warreja ee-eet eefsch teem kambareem, kas basnizai apkahrt. Kad nu leesmas ischäk vehs, ak, kä breefsmigi tad Juhdi sahze kaukt un waimannah! Winni, sawu döhwibü pa wissam ne behdadami, steidsehs wehl to glahbt, preefch ka jau tik leelas breefmas iszeetisch. Titus, tik fo to dabbujis finnahc, arri peestrehje, — bet no wissahm mallahm un pufsehm tahda breefsmiga blauchana atskanneja, ka winna bals ne tikke dsirdeta; winna sühmes lue nepareissi fapras un winna pawehleschanas wairs ne eespehje tohs karra-wihrus sawalbicht; tee zits zittu skubbinaja tahs leesmas wairoht. No augstuma pluhde semmē warrena straume assiu us to leelu strehki lihku, kas ap to dedsamu-uppueru altari pa masam bij' sakrah-wees. Wehl tanni paschä brihdä, kad tee kambari ap basnizu degge, Titus regahje paschä svehtä weetä un pahr to leelu jaukumu un ne-issakkamu brangumu lohti isbrih-nojees, mettsehs ahrä, atkal pawehleht, lai steidsahs to ugguni dsebst, kamehr tas paschhu basnizu naw aiskahris. Bet winna saldati wissi bija kä aiskuri no cennaida prett Juhdeem un arri labpräht gribbedami fo laupiht no ta selta, ar fo wiss Deewa-nams baggatigi bij' puschkohs, winni Titus pawehleschanu wairs ne fo ne parehkinaja. Kahds saldahes pamannijis, ka Titus no basnizas isskrehjis, atkal pawehleht, lai ugguni dsebst, mett atkal ugguni paschä svehtä weetä eelschä. Tä nu wissa ta branga ehka dröh degge weenäs leesmäs. Ak, kä breefsmigi to uswarretaju preeka-kleegschana nu jauzahs ar to uswarretu waimannahm! Ugguns ruhze, ehkas gahsehs, un enges un krehfli kritte, rihbedami; jo preesteri ar sawu pehdigu spehku tohs wehl grahbe rohkä un Reemerem mette pretti, kamehr paschi sawu garru islaide!

Josefus fakka: »Ne weens ne warr leelaku brehfschanu sawä prahä eedohmaht, kahda cobrihd' no wissahm mallahm atskanneja, kad ta basniza degge! To karra-wihru uswarreschanas un preeka-kleegschana ruhze to Juhdu waimannahm zauri, ne tik ween us to kalnu paschhu, bet arri pa wissu pilsfehtu. Pa wisseem kalneem un paschä Perejä ta bals bis' dsirdama. — Bij' arri breefsmiga uskattischanahs! Likkahs, itt kä pats tas kalns no faknes buhtu nehmees degt. Augschä ne bija ne kä fo manniht no semmes, jo ta kalna wirspusse bij' wisspahr apkrauta ar mirruscheem. Saldati, pa tahm lihku gubbahm straipaledami, dönnahs behgdameem pakat! — Un comehr wehl lihds pascham pehdigam azzu-mirklam tee Juhdi ar besvrähtigu zerribu turrejahs pee sawas sagahnitas frehtas weetas. — Jo kad ta basniza jau degge, tad wehl laudis pa tuhfscheem frehje pagalmä eelschä, peeminnedami un tizzedami, fo kahds wiltigs praweets bij' fluddinajis, fazzidams, ka tad, kad ta basniza jau degschoht, winni ceraudischoht to leelu sühmi, fo Deews saweem laudim par glahbschanu buhschoht dorriht. Kahdi 6000 zilwei, wisswairak seewischki, to tizzedami, effoht tai basnizas preefch-nammä sawu gallu attradduschi.

Kad ta basniza jau bij' nodegguse, tad ta pilsfehtas wirspusse sawä spehka wehl turrejahs; jo tas patgalwigajs Jahnis ar saweem atlikkuscheem laudim tur bij' aismuzjis un ar to nebehdigu Sibmauni fabeedrojees, smehjabs ween un mehdija, kad win-

aus stubbina meeru berreht. Tè winni kahdu mehnest wehl turrejabs. Bet tad Reemeri ar spihgutodameem karka-eerohtschem gahje wirsu un atreebahs par sawahm pahrgeestahm mohkahn un breefrahm, laupidami un kaudami. Un tad us paschu wakkaru tai deenà winni tahs zittkahrt tik augsti flavetas, bet nu krittuschas, ar neisfaktameem grehkeem un ar pascha Deewa Dehla assinim aptraipitas pilsfeheas pehdeju dalku nodedsinaja.

Ta nu ta leela pilsfehta, kurrà tik dauds taudis bija sagahjuschti, palikke par leelu druppu-kaudsi. Tas bija itt kà pascha Deewa prahs, ka ta pilsfehta ne agraki, nedf arri wehlak tikke aplehgereta, kà tik tad, kad patlabban leeldeena bij' eesahkta, lai wehl wissi taudis tur warretu ee=eet eekschâ un tad, kà zeetumâ eeslehgri, us reif tikke isnihzinati. — Ta pehz effoht pa aplehgereschanas laiku pohstâ gahjuschti wairak kà millions zilweku un pa to karka-laiku us wehrgoschanu pahrohti 97,000. Zittus zeetum-neekus, kad wehrgu pîrzejí peetriuhkuschi, effoht Titus pa Sihrias pilsfehtahm leelmanneem par lusti lizzis noleetah un zittus svehreem preekschâ mest. — Kad tas leelakajs pulks karka-spehka jau bija aissahjis, tad peepeschti, kà kahds taunajs gars, Sihmannis islihde no semmes appakschas, kur bij' prohwejis zauri raktees, bet no badda tizzis atpakkat dñhcts pee gaismas. Scho nu Titus lihds ar to jau pirmahk fa-nemu Jahnai aisswedde fewim lihds. — Kad Titus Rohmâ pahnahze, tad ar sawu tehwu Wespasianu kohpâ swinnea uswarreschanas svehktus un par preezigu veeminnu té turreja preekschâ tahs no svehtas weetas nemtas leetas, prohi: to no selta taistu preeksch-leekamas mosses trauku, selta lukturi un weenu likkumu-(bauslibas-)grahmatu. Sihmannis tikke ar nahvi noteefahs, bet Jahnai turreja zeetumâ tik ilgi, kamehr-mirre. Tahs pehdejas diwas stipras weetas Macherus un Masada wehl diwi gaddus turrejabs. Masada tad tikke usnemta, kad tee pretti-turretajis papreeksch wissfus eedshwotajus un tad few paschus bij' apkahwuschti. Tikkai diwi fewas ar 5 behr-neem pehjak' islihde no kahda uhdens-pumpja un to breefmu istahstija, kà tè bij' notizzis. Ta tad 72trâ gaddâ wissa semme bij' uswarreta. Wissi tihrumi tikke teem ap-fahrt dñhwodameem paganeem pahrohti un Emmaüs pilsfehtâ Reemeri nomettehs dñhwocht. — Pa to paschu laiku arri tee Juhdi, kas Egiptes semmê dñhwoja, sahze ta pat trakkoht; tad pagani winneem kritte wirsu un ta pat dauds nokahwe. Ta pehz arri Reemeri to basnizu ispohstija, ko tee greekski runnadami Juhdi Leontopolis pilsfehtâ fewim bija buhwejuschti us tahdu paschu wihsi, kà ta bija, kas Jerusaleme stahweja.

Luhf, tahds gals bija Juhdu waldischanai un tai svehtai pilsfehtai! No ta laika Israëls palikke bes Lehnina, bes leelungeem, bes uppureem, bes eerwoda un bes svehtas weetas! Winni bij' apsmehjuschti un krustâ fittuschi to Lehninu, kas tik laip-nigi nahje pee Zianas meitas. Nu bija tas akmans, ko tee namma buhwejasi atmetschti, palizzis par pamattu un par stuhra-akminni tai jaunai Deewa draubsei; tee, kas bij' pee winna peedausjuschees, tikke eewainoti un kas us winna bij' klüppuschti, tikke fatreetki. Wissas winna preeksch-sluddinaschanas pahr Jerusalemi un pahr to basnizu, nu bija peepilditas. Un pee ta wissa ne kas jits bija mainigs, kà tee Juhdi paschi. Winni paschi to sohdibu fewim kà rautin usrahwe wirsu.

Kad nu wiss ta pilnigi irr notizzis, ko praweefshi un muhsu Kungs Jesus papreeksch

fluddinajuschi pahr Jerusalemes isphostischana, tad warram preezigi zerreht, ka arri tahs zittas papreelsch-fluddinaschanas tiks peepilditas un ka tas laiks brihs buhs nahjis, kad »Jerusaleme wairs ne taps faukta ta atstahta,« (Es. 62, 4.) bet tiks par tahdu barrita, ko tas Kungs »irr eezehlis par weenu muhschigu gohdibu us zilfchu ziltim.« (Es. 60, 15.) Un tad arri ta apfohlischana ne tiks kaweta, kas ta skann: »Ak Jerusaleme! es eezelshu fargus us taweeem muhreem, kas bes mitteschanas wissu deenu un wissu nakti klussu ne zeetih; ak juhs! kas juhs to Kungu peeminnat, lai ne kahda kluffiba pee jums irr. Ne zeefchat klussu preelsch winna, teekams winsch apstiprina, un kamehr winsch Jerusalemi teizamu padarra wirs semmes.« (Es. 62, 6. 7.)

Meld. Ta pestischana pee mums nahk ic.

woj: Nu tobyi libgsina, dseed' un dei' ic.

jeb arri: Gohds Deewam ween ar pateischana' ic.

1. Tas gawileschanas-gads nu Pats lee-lajs jau atseidsees (3 Mohs. 25.) Ar lihgs-mibu un svehtibu; — Un paganu laiks beisees! (Luhk. 21, 24.) Nu Israël am deena kläht; Deews to, ar laipnu tehwa prahl'. Pee schehlastibas wadda.

2. Tam wairak nu naw ja-bihsta No teem til gruhteem stahsteem, Kas Eelal'-kalnā flanneja (3 Mohs. 27, 4. 13 ic.) Ar smag-geem baustu-lahsteem; Jo Deewa dusmib' stahjusehs Un mihiba eedeggusehs Us scho atstahtu tautu.

3. Ak, Israël, tu nabbadsiu' Wairs ilgak' ne palitsi Bes tizzib's-gaismas, — taggadin Tu ahtri pestihts tilsi! No nahwes-meega pa-mohstees; Ta stunda jau irr sahtusees, Kas laimi tew atneesse.

4. Ne maldis' tur wairs ilgaki, Kur tew naw walsts un warra: Taws Josua nahk preezigi No Edom'-semmes karr; (1 Kehn. 11, 15. 16.) To wellu winsch tur nomahjis, Ta nifnu spehlu pohstijis; Tas tew wairs ne warr' stahdeht.

5. Ar ass' nim drähnas traipitas Pee winna redseht dabbu. No winna peeres svehtakas Pill assnis, — tew par labbu. Tas irr tas, ko tu noschnaudsis, — Raug', winsch pahr tewi galwojis Pee Deewa gohda-krehsla.

6. Winsch diwituhsch' gabbus nu Jau fehsch us Dahwid' krehsla; Un wiss pulks winna naidneeku (Luhk. 20, 43.) Nu nolikis irr pamehsla. Winsch Zianā pee sowejeem Un fawn wahrda klausigeem Nu walda leelā gohba.

7. Ak, Israël! eij winnam floht Un is-rauees tahn saitehm, Kas tewi mohz'. Ar mihiu prahl' Winsch pestihs tew no laitehm. Winsch irr tas ihssens! — Zits ne buhs, Zaur ko tu glahbts un pestihts kluhs; — Ta zerriba irr welta.

8. Gan winna tu besdeerwigi Ar breestmibu un kaunu, Kä blehdineeku neewaji Un darrji tam kaunu. Wehl heidscht to ismehdiji Un krufta-kohkä pectiti, Kur gruhtu nabwi mirre.

9. Tomehr winsch tewi fawz pee few'. Es-steepdams fawas rohkas. Ak, tezz pee winna; jo winsch tew Drihs atnems wissas mohkas! Winsch gribb tew buht par preesteri, Par jehru, pilli, lehgeri, Par patwehrumu drohshu.

10. Ak, eij pee winna, un aisslehd's Tahs fohlas, kur til lahsti Tew ja-dsird — un kur ne kad mehds Atskanneht Jesus stahsti, Kas dwehselfi atspirdsina Un Deewa meeru dah-wina Ar nesuhdamu laimi.

11. Pee Jesu ween arraddisi Patt wehras drohshu obstu; Ja ween tam dohsees tizzigi, Winsch tew nogreesihs pohstu. To baustu jubgu ukrattit; Jo winsch ar fawn assini Tew' wissai brihwu darrhys.

12. Ak Jehlaba patwehrums, Deews! Glahb fawn Israël, Kä jau fenn laitöös fohli-jees, Glahb to zaur fawu Dehlu! Ak, pildi fawn Zianu Ar preeku un ar lihgs-mibu Un walbi to jo probjam.

13. Tohs islaistius samekle No wissahm mallu mallahm, Tad taru wahrdu tur un sché — Pa falneem un pa allahm — Noslawehs kä uetzizzamu; — Tad Jehlabs ar firdslihgs-mibu Tew jaunu dseesmu dseedahs. 7.

Tizzigas dohmas par Matt. ew. 8, 23—27.

»Kad Jēsus bij' eekahvis laiwā, gahje wiina mahzekti winnam pakkat. Un redsi, leela wehtra pazechlehs juhā, ka arridsan ta laiwina ar wilneem vahriemta tappe, un winsch guolleja. Un tee mahzekti pee wiina pee-eedamī, pamohdinaja to, un fazzija: Kungs, polihdsi mums, mehs grimstam. Kad winsch us teem fazzija: juhs mastizzigi, kam juhs effat tik bailligi? Un winsch zehlehs, apfauze to wehju un to juheu, tad tas tappe itt klussu. Bet tee zilweki, brihnidamees, fazzija: kas tas tahds, ka tam wehji un juhra paklausigi irr.«

Woi pasihst, mihi dwehfele, tahs leelas, breesmigas wehtras, kas tannī paschā azzumirkli pajelkhs, kad tu, mihi lam Pestitajam pakkat steigdamees, ar Jēsu gribb' eekahpt tizzibas laiwinā un dohtees us schihs pasaules juhru? Ak, tur zitti, kas tiz-zibu un labbu apsinnašchanu no fewim atmetiuschi, ta pohstā gahjuschi, ka sadraggata laiwa nogrimst. (1 Tim. gr. 1, 19.) Schihs niknas pasaules juhra ne warr kahdu brichtis' nostahtees, jo wiimai ne kahds meers; breesmigas wehtras tur no wissahm pussehm usnahk, kas laiwin' us weenu un us ohtru pufsi wahrsta. Woi tavas tizzibas laiwina wehl wessela, — woi wehl wirsfu palikufe? Kad wehl naw labbi istaisita ar pakauschanas waldamaju, ar swehtishanas aireem, ar luhgshanas sehgeleem, ar Deewa wahrdu enkuri — ka, tad teyo klahsees? Kad laiwin' naw gattawa ar wisseem wais-jadsigeem riijkeem — fakti jel — kas tad buhs ar teo? Redsi, wehtras jau klah; juhra jau fahk faukt un plohsitees; weefulis fahndis; atmars preekschā; auka pretti; puttū puttās wissa juhro; wilni nu ka kalni, nupat ka paschas kahpas; laiwin', no stipra wehja schaubita un mehtata, ne spehj prett juheas wilneem turretees. Luhl, nu laiwin' wilni kalna gallā, nu düssluuma besdibbenā, ar wilneem vahriemta. Wissur tum-schi padebbeschi — wissur sibbeni; pehrkons ruhj! Ne kur krausta atspihdums, nedfs turwumā, nedfs tahlumā, — wilni ween wissās mallās! Ak tavas leelas behdas! — laiwin' drīhs druppu druppōs salausta un sadraggata — laikam jau drīhs miss pa gal-lom! Kur nu buhs glahbtees? Ak, ja-grimst, ja-grimst!

»Juhs mastizzigi, kam juhs effat tik bailligi? »Kas tas tahds, kam tahda walloda? Tas irr tas pats, kam warren leels spehks irraid, ar paschu weenu wahrdinu to wehju un to juheu apfaukt, un kam wehji, juhra un wehtras paklausa! Tas irr tas pats, kas pee teem farejeem paleek ikdeenas līhdīs pasaules gallam, tohs isglahbbams no wissahm isbailehm un breesmahm ar stipru spehku, — tohs fargadams un usturredams ar brihnum' leelu warru! Tas irr tas Israēla fargs, kas ne snausch un ne gull. (Dahw. ds. 121, 4.) Teecham, ja tas Kungs pee mums ne buhtu bijis, tad buhtu augsti wilni pahr muhsu dwehseli gahjuschi, — tad buhtu uhdens muhs apflihzinajis un uppes buhtu pahr muhsu dwehseli pluhsduschas (Dahw. ds. 124, 5 un 4.) Un schis augsti flavejams Israēla fargs us sawu itt dahrgi atpestitu Zianas meitu fakka: »Nebihstees, jo es esmu tevi atpestijis, es esmu tevi pee tawa wahrda fauzis, tu man peederri. Kad tu zaur uhdeni eest, buhschu es pee tevis, un zaur uppehm, tad tahs pahr tevi ne pluhsdih; jo es esmu tas Kungs, taws Deews, tas Swehtajs eeksch Israēla, taws Pestitajs.« (Es. gr. 43, 2, 3.)

D s i h w o s c h a n a s g u d r i b a.

Trescha dahwana.

6. M o h d r i b a.

Erohdees jau agri sawu dsihwes laiku derrigi k-eetâ likt. Tas dsihwes laiks jau ta ahtri aisskreen; un wehl teek zaur flimmibahm pa-ihsinahs, ta, ka mas zilweki gan pilnigi to nodsihwo.

Zellees agri no rihta. Jo rihta laiks irr selta wehrts. Updohma, ka tu, kad tik ween seschas stundas gulli, jau zettortu dalku no sawa dsihwes laika nogulli. Kerrees schigli pee darba un ne kawe ne ko pabeigt, ko taggad jau warri. Ne kawe ne ko eihschis us nahkofchu brihdi, tad tawa darbu weetina ne kad ne peekrausees. Kad darbi dauds sakrahjuschees, tad wiinns drihs apnihst. Ko strahda, to strahda labbi, pa reisi un pehz fahrtas, tad tew ne kad ne peetruehks darba; jo tew 1) arween' gaddisees ko pahr-labboht un 2) tawu darbu ifkatrs flawehs un meklehs. Erohdi sawu darbu nodal-lift un pehz fahrtas strahdah un ne kerr drihs scho, drihs atkal to rohka, bes ka weenu ihsti pabeids; jo ta tu ne tilsi us preefschu. Ne eepinnees ne kahdâs zittâs leekâs darrischananâs, kas nei tew pascham, nei zittam ko derr. Peeminni to faktamu wahrdi: »arrajs lai paleek pee fama arkla. »Sargees ihpaschi no taehda flinkuma, kad gan pa wissu deenu klusfu un brihw ne stahiw, un tomehr ne kad ne warr parahdiht, kas pastrahdahs. Bet strahda ta, ka wakkara pahr sawu darbu warri preezatees.

Pehz darba irr bussa salda. Ne kad ne esmu redsejis zilwekus preezigakus, ka kad, kad tee pa wissu zauru deenu ko labbu pastrahdaja. 7.

(Us preefschu wehl.)

P a k a u s c h a n a h s u s D e e w u.

1. Mans liktens stahw eefsch Deewa tehwa rohlahm; Wunsch manni isglahbt warr no wif-fahm mohlahm. Kad zilveks ween no Deewa leelahs waldiht. Tad newarr wunsch no laisna zetta maldiht.

2. Mans liktens weenigi stahw Deewa finna; Kur behdâs glahbschohs, ne ka ween pee winna? — Kas sawam Deewam muh-sham negribb lautes, Tam gruhti nahfess prett scho pafaul' lautes.

3. Ka flahfess man? Par to wiss ne irr behdas! Kad firds til dsennahs staigaht Deewa pehdas. Lai bibstahs tee, kam firds no Deewa greeschahs. Un kas til ween pee pa-faul's preekeem speeschahs!

4. Es sinnu, Deews par manni allasch gahda, Kad firds ween wiina darbus lab-praht strahda; Bet tee no Deewa til ween sohdu gaida. Ka firdis tohs par wiina greh-keem baida.

5. Kad arri Deews man krusu wifsu liktu, Woi es tad gan no wiina nogreests tilku? — Ak, arri tad wunsch pats man stahwehs flahtu, Un es tad zeetischu ar klusfu prahtu.

6. Kad muhscha gallâ prohm no scheijeen's braufschu, Tad rohkas pazeldams es yehd'gi faulkschu: Kungs, peeaemm tavâs rohka man-nu garru, Un palihds, ka nu weegli aismigt warru! 57.

I a u t a s c h a n a s.

7) Kas tee taehdi ratti bijuschi, eefsch kureem zitti wihi sawu tehwu, sawas seewas un sawus behrnus wedbuschi?

8) Kas tas taehds wihrs bija, kam zits or saplehstas drehbes gabbaleem parah-dija, kas wiinam us preefschu notikschoh?

36.